

Gıda Güvenlik Standartları - Güvensiz yiyeceklerin geri toplanma sistemleri

Bölüm 3 (yalnız Avustralya için), Avustralya Yeni Zelanda Gıda Standartları Yönetmeliği

NOT: Yeni Gıda Güvenlik Standartları Yeni Zelanda'da uygulanmamaktadır. Avustralya ile Yeni Zelanda arasındaki gıda standartları anlaşmasına gıda hijyen standartları dahil değildir.

Geri toplama sistemine kimlerin gereksinimi vardır?

Toptancılar, imalatçılar ve ithalatçıların yiyecek geri toplama sistemine gereksinimleri vardır. Gıda maddesini yiyen kişiye zarar verecek gıda zehirlenmesine yol açan bakteri veya içindeki kimyasal madde ya da yabancı bir cisim nedeniyle yiyeceğin kontamine olması bir yiyecek maddesinin toplatılma nedenleri arasındadır.

Toptancılık, imalatçılık veya gıda maddesi ithalatı yapmanız ve diğer yiyecek işletmelerine veya müşterilerinize gönderdiğiniz bu maddelerin bazı nedenlerle kontamine olduğunu ve bunları yemenin tehlike yaratabileceğini öğrenmeniz durumunda, yiyeceklerin geri getirilmesini sağlamak üzere bir yiyecek geri toplama sistemine **gereksininiz** vardır. Bu koşul Gıda Güvenliği Uygulamaları 3.2.2 standardı ve Genel Koşullar bölümünde açıklanmaktadır. Geri toplama sisteminiz yazılı olarak hazırlanmış olmalı ve güvensiz yiyecekleri geri toplarken yazılı yöntem uygulanmalıdır.

İşletmenizin yiyecek servisi veren ya da perakende satışı yapılan bir yer olması durumunda, aynı zamanda Toptancılık, imalatçılık veya ithalatçılık yapmadığınız sürece **geri toplama sistemine gereksininiz yoktur**. Supermarketlerde satılan yiyeceklerin geri toplanmasından toptancı, imalatçı veya ithalatçılar sorumludur. Restoran ya da take away dükkanlarında servisi yapılan gıda maddeleri hemen tüketildiğinden geri toplama uygulanamaz.

Ancak yiyecek servisi veren ve perakende satış yapan işyerleri diğer bir işyerinin geri toplama işlemine katılma durumunda kalabilirler. Böyle bir durumda geri toplanan ve müşteriler tarafından geri getirilen gıda maddesinin belirlenmesi, depolanması ve imha edilmesi sırasında belirli kesin kurallar uygulanır. Bu bilgi notunun 'Geri toplanan güvensiz, uygun olmayan, ya da geri getirilmiş gıda maddelerinin imha edilmesi' bölümü bu kurallar konusunda ayrıntılı bilgi içermektedir.

Bazen gıda işletmeleri gıda maddesinin güvenliği ile ilgili olmayan, örneğin, paketleme ya da etiketleme hataları gibi nedenlerden dolayı gıda maddelerini geri toplamaya karar verebilir ve yasal bir zorunlulukları olmadığı halde geri toplama sistemlerini kullanabilirler.

Geri toplama sisteminin amacı

Geri toplama sistemi;

- güvensiz ürünün dağıtımının ve satışının devamına mümkün olan en kısa zamanda son vermelidir.
- halka ve ilgili kurumlara sorunu açıklamalıdır; ve
- güvensiz gıda maddesinin toplanma işlemini etkin bir şekilde başlatmalıdır.

Geri toplama işleminin ana özellikleri

Bir geri toplama işlemi aşağıdaki ana hatlara göre yapılmalıdır:

- geri toplama işleminin amacı ve geri toplama grubunun üye listesi ve sorumlulukları;
- potansiyel güvensiz ürünle ilgili riskler konusunda verilecek kararları yönlendirecek bir dizi önlem;
- geri toplamanın boyutu konusunda verilecek kararları yönlendirecek bir dizi önlem - örneğin, ürünün henüz perakende satış yerlerine varıp varmadığı ve ürünün müşterilere satılıp satılmadığı;
- geri toplama işlemiyle ilgili haber verilmesi gereken kurumların listesi, örneğin, Avustralya Yeni Zelanda Gıda Kurumu (ANZFA) ve ürünün dağıtıldığı Eyalet ve Bölgelerdeki sağlık, tüketici işleri ve adil ticaret bölümlerinden sorumlu Federal (Commonwealth) ve Eyalet veya Bölge bakanları;

- ürünün gönderildiği yerlerin kayıtları, örneğin, toptancılar, dağıtım merkezleri, süpermarketler, hastaneler ve restoranlar;
- geri topladığınız gıda maddesinin diğer işletmeler ve halk tarafından kolay belirlenip geri verilmesi için bilgi kayıtları, örneğin, ürünün adı, tanıtıcı işareti, imal tarihi, geri toplamanın nedeni, geri verilecek yer ve daha fazla bilgi için ilişki kurulacak kurum;
- süpermarketlere veya diğer satış yerlerine geri verilen gıda maddesinin buralardan toplanması ile ilgili düzenlemeler; ve
- geri toplanan gıda maddelerinden ne kadarının geri verildiğinin ve ne kadarının halen piyasada bulunduğunun saptanması konusundaki düzenlemeler.

Gıda maddelerinin geri toplanmasında yardımcı olan rehberler mevcuttur

ANZFA'da gıda maddelerinin geri toplanması ile ilgili ücretsiz olarak sağlanan iki rehber bulunmaktadır.

Gıda Sanayii Geri Toplama Protokolü (halen gözden geçirilmektedir), geri toplama işleminde yerine getirilmesi gereken hususlarda size yardımcı olacak ve geri toplama sistemi içinde ne çeşit bilgilerin bulunması gerektiği konusunda daha fazla ayrıntı sağlayacaktır.

Hükümet Sağlık Kurumları Gıda Maddeleri Geri Toplama Protokolü, gıda maddelerinin geri toplama işleminde hükümetin sorumluluklarını ana hatlarıyla açıklamaktadır.

Geri toplanmış, güvensiz, uygun olmayan veya geri verilmiş gıda maddelerinin imhası

Tüm gıda işletmeleri, geri toplanmış gıda maddelerinin açıkça belirlenmesini ve bunların diğerlerinden ayrı tutulmasını sağlamak zorundadırlar. Bu önlem, söz konusu olan maddelerin yanlışlıkla satılmasını önlemeye yöneliktir. Bu gıda maddelerini, geri toplayan şirketten bunları ne yapmanız gerektiği hususunda bir yönerge gelene kadar veya bu ürünler sizin tarafınızdan geri toplatıldıysa, bunların imhası konusunda kararınızı verene kadar söz konusu gıda maddelerini ayrı bir yerde tutmak zorundasınız.

Daha fazla bilgiye gereksinim duyuyor musunuz?

Standartların örnekleri, yönetmelikler, destek materyalleri ve diğer bilgi notları ANZFA'nın web sitesinde (www.anzfa.gov.au) mevcuttur.

Standartlar her Eyalet ve Bölge'de uygulanmaya başladığından, gıda işletmeleri ayrıca, doğrudan yerel belediye Çevre Sağlık Görevlilerinden ya da Eyalet veya Bölgelerinin Sağlık veya Sağlık Hizmetleri Bakanlıkları ve Kamu Sağlık Birimleri'nden bilgi alabilirler.

Eyalet ve Bölge sağlık bakanlıkları ve yerel belediyelerle haberleşme ayrıntıları Gıda Güvenlik Standartları - Bilgilendirme ve tavsiye Kaynakları adlı ayrı bir bilgi notunda yer almaktadır.

Australia New Zealand Food Authority
P O Box 7186
Canberra MC ACT 2610
Tel: 02 6271 2222 Fax: 02 6271 2278

Website: www.anzfa.gov.au
Email: advice@anzfa.gov.au
Advice Line: 1300 652 166

Australia New Zealand Food Authority
P O Box 10559
Wellington NZ 6036
Tel: 04 473 9942 Fax: 04 473 9855

Website: www.anzfa.govt.nz
Email: nz.reception@anzfa.govt.nz
Advice Line: 0800 441 571